

ESIHISTORIALLISEN KOHTEEN TARKASTUS

Tarkastanut: Esa Suominen **Aika:** 6.10.1988

Kohde: pyynkuoppajärjestelmä **Kunta:** Vaala

Ajoitus: ? **Alue:** Manamansalo

Nimi: Martinkanta

Mj-rekisteri nro:

Mj-luokka: I

Peruskartta (nro, nimi, vuosi): 3432 02 Manamansalo 1972

Peruskoordinaatit: x = 7145 20 y = 506 94 z = 125 - 127,5

Yhtenäiskoordinaatit: p = i = k =

Suunta ja etäisyys kirkosta tms: Kirkosta 22,5 km kaakkoon.

Mj:n laajuus (alueen rajakoordinaatit lisäyksiin): 1,3 km pitkä vyöhyke.

Kylä, kaupunginosa: Manamansalo

Alue (kylän osa, kortteli tms.):

Tila, palsta, tontti tms.; RNro; paikan lähempi nimi: Kuivalampi 37, Toivola 9:105, Hovila 9:107, Kaarto 9:57

Kiinteistötunnus: 785-403-0037, 785-403-0009-0105, 785-403-0009-0107, 785-403-0009-0057

Omistaja, vuokraaja, osoite, puhelin: Kuivalampi: Kajaani Oy; Toivola: Haataja, Toivo Ilmari, Karpalotie 8 as 4, 91700 Vaala; Hovila: Karjalainen, Lea Sisko Kaarina, Hovila, 88340 Manamansalo; Kaarto: Piipponen, Seppo Ilmari, Paasitie 34 F 26, 00830 Helsinki

Aikaisemmat tiedot (verifikaatit, tarkastukset, tutkimukset, mj-luettelot, kirjallisuutta): -

Aikaisemmat löydöt (museonumerot): -

Tarkastuslöydöt: -

Tarkastusselostus

Inv. nro:

Liitteet: peruskarttaote, muita karttoja: peruskarttakopio
valok. neg: KaiM 2389:1 - 4 diat: 2389:5 - 8

Tarkastuksen aihe: Museonjohtaja Heikki Rytkölän ilmoitus alueella olevista pyyntikuopista ja tiedot ympäristön rakennussuunnitelmista.

Ympäristö (rakennukset, tiet, vesistöt, hiekkakuopat ym.; karttaluonnos, mikäli muutoksia peruskartasta): Manamansalon itäosa Martinlahden ja Rusinlahden kohdalla. Peruskarttaan merkitty sorakuoppa on nyt paljon suurempi ja se lienee jo pois käytöstä. Tämän sorakuopan pohjoispuolelle on avattu uusi parhaillaan käytössä oleva kuoppa. Soranotto ei uhkaa muinaisjäännöstä.

Kohteen kuvaus (maaston laatu: pelto, metsä, ranta tms.; Muoto: Mäki, rinne, tms. Maaperä: Kasvillisuus. Huomiot kohteesta. Aikaisemmin tutkittu osa. Koekuopat jne. Muutokset aikaisemmasta. Nykyinen kunto.): Martinlahtea ja Rusinlahtea erottaa toisistaan Martinkannanluhtaniminen, noin 0,5 km leveä suo. Suo jatkuu jonkin matkaa molempien lahtien rantaa pitkin pohjoiseen ja lounaaseen. Lännessä, Manamansalon puolella suoaluetta reunustaa puolukkaa ja mustikkaa kasvava mäntykangas. Suon ja kankaan välissä on miltei koko tämän alueen matkalla jyrkähkö töyräs, vain lounaassa töyräs ei ole kovin selvä. Pyyntikuopat on tehty suota reunustavan töyrään partaalle. Pohjoisessa pyyntikuoppa-aluetta rajoittaa suon, lounaassa töyrään loppuminen.

Pyyntikuopat ovat pääasiassa yhdessä rivissä, lounaassa kuoppia on hie-
man leveämmällä alueella. Kuoppia laskettiin olevan alueella yhteensä
64 , pohjoispäässä oli joitain epämääräiseltä vaikuttavia kuoppia, joita
ei laskettu mukaan. Kuopat ovat vaihtelevan kokoisia, suurimman läpi-
mitta on 6,5 m ja syvyys 1,5 m, muodoltaan ne ovat pyöreitä.

Pyyntikuoppaketju päättyy pohjoisessa noin 300 m ennen vanhan kirkon muistomerkkiä. Pohjoisosassa on myös kaksi tervahaudanpohjaa, toinen runsaat 400 m muistomerkistä etelään, toinen taas tästä noin 60 m etelään. Lounaassa pyyntikuoppaketju päättyy noin 300 m lounaaseen sora-kuopille johtavasta tiestä. Kauempana lounaassa on vielä joitain epämääräisiä kuoppia.

Martinlahden lomakeskuksen rakennusalueella, Martinlahden rannan keski-vaiheilla, Pienikankaan rinteessä on myös joitain epämääräisiä kuoppia . Elinkeinoasiamiehen kanssa sovittiin, että kuoppia yritetään rakennus-töissä varoa, muihin toimiin niiden takia ei kannattane ryhtyä. Kunnassa on lisäksi suunnitelma rannassa kulkevan Kaivannon ja Alassalmen välisen tien siirtämiseksi pois rannasta, se vedettäisiin käytöstä jääneen sora-kuopan kautta rakenteilla olevan lomakeskuksen taa. Tällöin tie katkaisi pyyntikuoppaketjun ja tuhoaisi ilmeisesti muutaman kuopan.

Alueen laajuuden arviointiperuste: Kuoppien levintä

Luokitusehdotus perusteluineen: I, kuoppien suuri määrä.

Ehdotus suoja-alueeksi perusteluineen:

Havaintomahdollisuudet: Hyvät

Opas: -

Rauhoitustoimenpiteet maastossa (yhteys maanomistajaan, kiireelliset ilmoitukset jne): Kunnan elinkeinoasiamiehen kanssa keskusteltu kuopista.

Tarpeelliset jatkotoimenpiteet: Alueen rakentamista seurattava

Lähilöytöjä: Kivkautinen asuinpaikka alueen pohjoispuolella, samoin vanha kirkonpaikka.

Perimätieto (kertoja, ikä): -

Huomautuksia: Elinkeinoasiamiehen kanssa on sovittu, että pyyntikuoppa-alue merkitään opastaululla vuonna 1989.

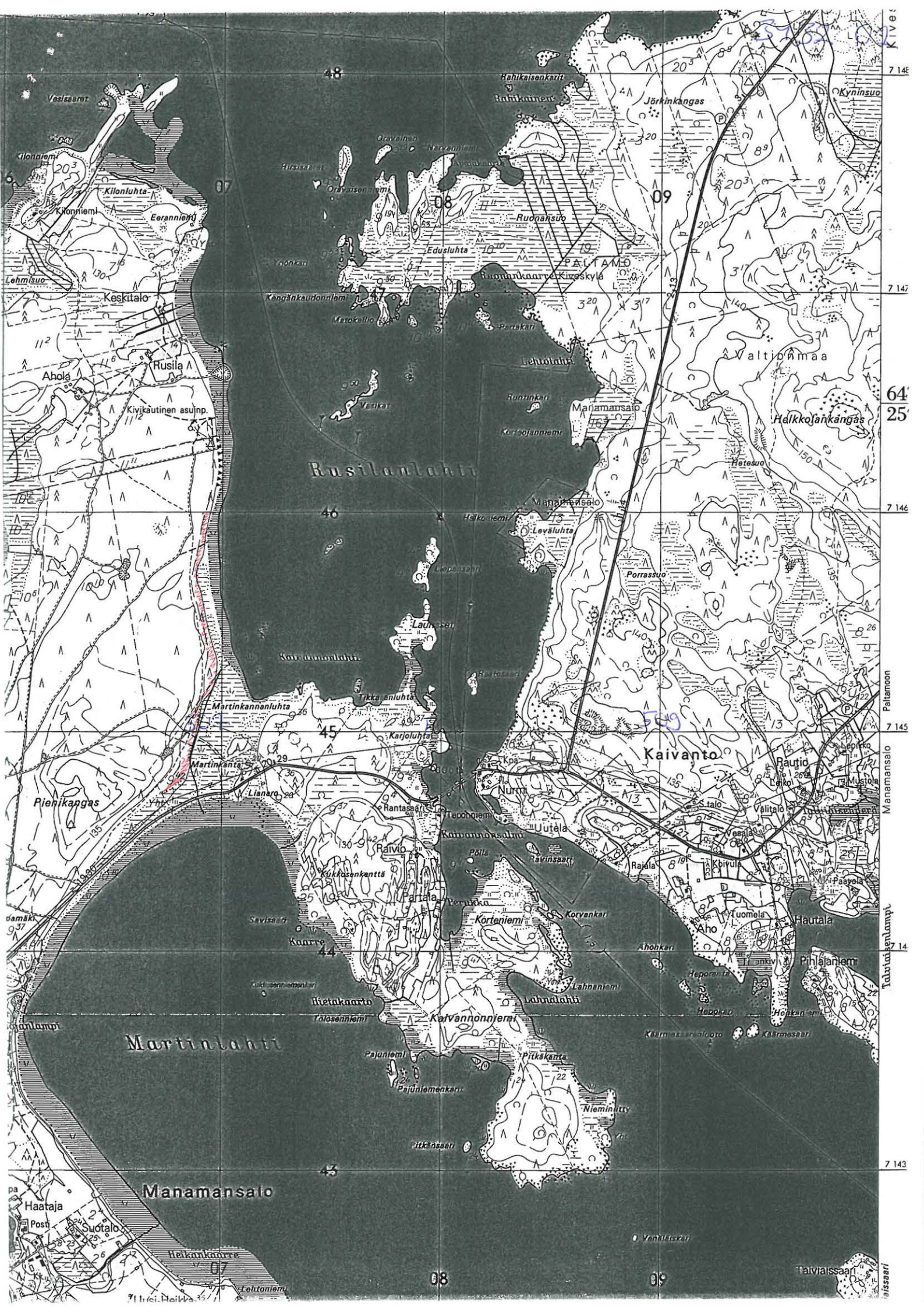
Selostus jätetty

Kajaanissa

29.11.1988

Esa Suominen

Lisäyksiä: Alueen rajakordinaatit: lounaispää, $x = 7144\ 72$, $y = 506\ 74$, pohjoispää, $x = 7146\ 02$, $y = 506\ 90$

Vesisaari
Kilonluhta
Kilonniemi
Eoranniemi
Lehmisuo
Keskitalo
Abola
Rusila
Kivikautinen asuinp.

Hahikaisankarit
Hahikainen
Oravainen
Hahikainen
Edusluhta
Kangankaudonniemi
Majakka

Järkinkangas
Ruonaksuo
Rauhankaarve
Kivieskylä
Pori
Lehtoluhta
Runkari
Korvoniemi

Kyninsuo
Valtioimaa
Halkkojärnkangas
Hotesuo

Pienikangas
Martinkannanluhta
Martinkanta
Lianara
Yhtiö

Rusilanlahti
Kaukoniemi
Lehtoluhta
Korteniemi
Korteniemi
Korteniemi
Korteniemi

Manamansalo
Levöluhta
Loppo
Laukasaari
Porrasuo
Nurmi
Uutela
Kamunsaari
Pöytä
Ravinsaat

Kaivanto
Rautio
Mustola
Vesiala
Kivivälä
Aho
Hautala
Pihlajaniemi

Martinlahti
Haataja
Posti
Suotalo
Heikankaarre
Lehtoniemi

Martinkannanluhta
Martinkanta
Lianara
Yhtiö
Kukkasenkenttä
Pöytä
Korteniemi
Korteniemi
Korteniemi
Korteniemi

Manamansalo
Levöluhta
Loppo
Laukasaari
Porrasuo
Nurmi
Uutela
Kamunsaari
Pöytä
Ravinsaat

Kaivanto
Rautio
Mustola
Vesiala
Kivivälä
Aho
Hautala
Pihlajaniemi

Martinlahti
Haataja
Posti
Suotalo
Heikankaarre
Lehtoniemi

Martinkannanluhta
Martinkanta
Lianara
Yhtiö
Kukkasenkenttä
Pöytä
Korteniemi
Korteniemi
Korteniemi
Korteniemi

Manamansalo
Levöluhta
Loppo
Laukasaari
Porrasuo
Nurmi
Uutela
Kamunsaari
Pöytä
Ravinsaat

Kaivanto
Rautio
Mustola
Vesiala
Kivivälä
Aho
Hautala
Pihlajaniemi

VAALA, MANAMANSALO, MARTINKANTA

1

2389 : 1

2

2389 : 2

3

2389 : 4

4

2389 : 4

1-4 Pyyntikuoppa-alueen lounaispäättä